

İ Ç T İ H A T L A R

KAMU HUKUKU

I — DANIŞTAY KARARLARI

İDARİ DAVA — SURE BAŞLANGICI

Özü : Emekli işlerinden dolayı Maliye Bakanlığın müraa-
caatların ilgililere tebliği tarihinden itibaren dâva hakkı doğar.

Mahmut Ekrem Yazgan tarafından Maliye Vekâleti ve T. C. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü aleyhine emeklilik işinden dolayı açılan ve Beşinci Dairenin 52/2543 dosya sayılı dâva neticesinde adı geçen dairece verilen 16/6/1953 gün ve 53/1757 sayılı kararda (5434 sayılı kanunun 9 uncu maddesine göre Emekli Sandığı Yönetim Kurulu kararını tebellüğ eden alâkadarların itirazlarını bu tarihten itibaren 30 gün içinde iptida- en Maliye Vekâletine yapmış olmaları icabedeceği gibi Maliye Vekâleti- nin de bu itirazı tetkik ederek 30 gün içinde karar almak ve tebliğ et- mek mecburiyeti de yine bu maddenin âmir hükmü iktizasındandır.) (30 günlük müddetin sona erdiği 6/6/1952 tarihinden itibaren 90 gün geçtik- ten sonra 18/9/1952 tarihinde açılmış olan dâvanın müddet müruru nok- tasından tetkik kabiliyeti olmadığından ve dâvalı tarafından ileri sürü- len müddet müruru vârit görüldüğünden dâvanın reddi) yolunda karara bağlanmış olduğu halde Âdil Açar tarafından Emeklilik işinden dolayı T. C. Emekli Sandığına karşı açılan ve Dâva Daireleri Umumî Heyeti- nin 56/144 ve 56/141 dosya sayılı dâva üzerine de adı geçen Umumî He- yetçe verilen 18/1/1957 gün ve 57/5 sayılı kararlar (dâvacıya maaş bağ- lanmasına dair yönetim kurulunca müttehaz 16/7/1954 günlü kararın tebliğini müteakıp 1/9/1954 tarihinde Maliye Vekâletine müracaat etmiş olup Maliye Vekâletinin red cevabının 13/11/1954 tarihinde kendisine bil- dirilmesi üzerine 3/2/1955 tarihinde kanunen belli 90 gün zarfında dâva- nın açmış olduğundan dâvalı idarece ileri sürülen müddet def'i vârit gö- rülmediğinden ekseriyetle işin esasının tetkikına) geçilmiş ve netice iti- bariyle Beşinci Dairenin 16/6/1957 gün ve 53/1757 sayılı kararında 5434 sayılı kanunun 9 uncu maddesine göre, tahsisle ilgili bir işte, Sandık Yönetim Kurulu kararı aleyhine 30 gün içinde Maliye Vekâletine yapılmış olan itiraza karşı adı geçen Vekâletçe 30 gün içinde karar almak ve işbu kararı muterize bu müddet içinde tebliğ etmek mecburiyeti tahlil edilerek Devlet Şûrasında dâva açma müddetinin mebdeği 30 günün hi- tamından hesaplandığı halde Dâva Daireleri Umumî Heyetinin 18/1/1957 gün ve 57/5 sayılı kararında Maliye Vekâletinin cevabının muterize teb-

liğ tarihi Devlet Şûrasında dâva açma müddetinin mebde ittihaz edilmiş ve böylelikle 5 inci Dairenin 16/6/1953 gün ve 53/1757 sayılı kararı ile Dâva Daireleri Umumî Heyetinin 18/1/1957 gün ve 57/5 sayılı kararı arasında mübâyenet hasıl olmuştur.

5 inci dairenin 16/6/1953 gün ve 53/1757 sayılı kararıyle Dâva Daireleri Umumî Heyetinin 18/1/1957 gün ve 57/5 sayılı kararı arasındaki mübâyenetin içtihaden birleştirilmesine 5 inci Daire Riyasetinin 17/4/1957 tarihli yazısında lüzum göstermesi üzerine Dâva Daireleri Umumî Heyetince keyfiyet tetkik edildi.

5434 sayılı kanunun 9 uncu maddesinin B fıkrasında, Emekli Sandığı Yönetim Kurulunun 8 inci maddenin Ç fıkrasında yazılı kararlarının birer örneğinin Maliye Vekâletine bildirileceği ve birer örneğinin de ilgililere tebliğ olunacağı ve ilgililerin bunlar aleyhine tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde Maliye Vekâletine yazı ile itirazda bulunabilecekleri ve Vekâletçe aynı müddet içinde karar alınarak Sandığa ve Genel hükümlere göre de ilgililere tebliğ olunacağı ve Vekâletçe ilgililerin itirazı reddedildiği veya Yönetim Kurulunca Vekâletin kararına uyulmadığı takdirde ilgililerin 3546 sayılı Devlet Şûrası Kanunu hükümleri dairesinde Sandık aleyhine ilgililer tarafından dâva açılabileceği açıklanmış bulunmasına binaen alâkalının dâva hakkında Maliye Vekâletine vukubulan itiraz tarihinden itibaren 30 günün hitam bulduğu tarihte değil itirazın reddine mütedair Maliye Vekâletince ittihaz edilen kararın ilgiye tebliği tarihinden itibaren doğmuş olması lâzım geleceği ve Devlet Şûrasına açılacak dâvalarda kanunen belli 90 günlük müddetin usulen yapılacak tebliğ tarihinden itibaren cereyana başlaması icabedeceği kanunun maksat ve sarahatine ve hakkaniyet icaplarına daha uygun düşeceği cihetle içtihadın bu noktai nazarı müeyyit olan Dâva Daireleri Umumî Heyetinin 18/1/1957 gün ve 57/5 numaralı kararı veçhile birleştirilmesine 15/11/1957 tarihinde sülûsanı ekseriyetle karar verildi.

Danıştay İçtihat Birleştirme K. 15/11/1957 E. 957/344 K. 957/267.

İMAR PLÂNI — DEĞİŞTİRİLMESİ

Özü : İmar plânlarını tanzim ve tadile salâhiyetli makamlar kazai yollara müracaat suretiyle musaddak imar plânlarını değiştirebilirler.

Devlet Şûrası D. D. Umumi Heyetince müttehaz 18/6/1954 tarihli ve E. 54/85, K. 54/122 numaralı karar ile 6 ncı Dairesince müttehaz 18/11/1954 tarihli ve E. 53/3286, K. 54/2236 numaralı ve keza yine aynı Dairece ittihaz edilen 18/11/1953 tarihli ve E. 53/445, K. 53/2142 numa-

ralı kararlar arasında husule gelen mübâyenetin Devlet Şûrası Kanununun 29 uncu maddesine müsteniden içtihadı birleştirme yolu ile izalesi ve musaddak imar plânlarının değiştirilmesine bunları tanzim ve tadile salâhiyetli makamların kazai yollarla icbar edilip edilemeyeceği hususunun belirtilmesi Nafia Vekâletinin 14/6/1955 tarihli ve 19704 numaralı yazısıyla talep edilmiş ve işin tetkiki Birinci Reislikçe istenilmiş olduğundan keyfiyet tetkik edildi.

Nafia Vekâleti yazısında bahsi geçen üç karardan; D. D. Umumi Heyetince müttehaz 18/6/1954 tarihli kararda (Dâva, dâvacı kooperatifin imar hududu dahilinde ve fakat iskân mıntakası haricinde satın aldığı yerin iskân mıntaka ve sahasına dahil edilerek perselâsyonu yapılması hakkındaki talebin reddine dair ve Belediyece kabul edilen İmar Müdürlüğü kararının iptali talebinden ibarettir. İskân sahaları Vekiller Heyetince tasdik edilen imar plânlariyle taayyün eder. Ortada Vekiller Heyetinin kararının iptaline mutuf bir istek yoktur. Bir şehrin imar plânının tadili ve yeni iskân mıntakaları tesis ve ihdası, idarenin göreceği lüzum ve ihtiyaca bağlı ve şehir hizmetleri bakımından sahip olduğu vasıta ve imkânlarla mukayyet olmak tabiidir. Filhal işkân sahasına alınması fenni ve beledi muhtelif cephelerden müsait olmadığı ve mahzurları bulunduğu dosyadaki salâhiyettar mütehassısların rapor ve kanaatları neticesinden anlaşılan bu yerlerin teknik şartlar bakımından bu hale müsait olmadığı keyfiyeti münakaşaya mütehammil olsa bile, faal idareyi yeni hizmet sahaları açmak üzere bir karar ve tedbirler almağa kazai yollarla sevk ve icbar etmek bir idari dâva konusu olamayacağından tetkik kabiliyeti olmıyan dâvanın reddine) karar verilmiş, buna mukabil Altıncı Dairece ittihaz edilen 18/11/1954 tarihli kararda (Belediye sınırları dahilinde bulunan arazinin iskân sahası içine alınıp alınmayacağı hususunda faal idareye mutlak takdir hakkı tanınmasını icabettiren hiç bir kanuni hüküm mevcut olmadığı gibi mülkiyet hakkının takyidi mahiyetini haiz bulunan böyle bir mesele de İdareye bu şekilde bir hak tanınması hukuk esasları ile kabili telif değildir. Bu sebeple bu kabil arazinin iskân sahasına ithal edilmemesi yolunda alınan idari kararın muhik sebeplere ve tesbit edilecek hakikî mahzura istinat etmesi ve bu cihetin kazai murakabe altında bulundurulması tabiidir. Hadisede ise dâva konusu 1642 ada bir parsel sayılı arazinin iskâna gayri müsait oluşu sebebiyle parselâsyonunun yapılmasının uygun bulunmadığına 8/9/1953 tarih ve 520 sayılı İmar İdare Heyetince karar verilmiş bulunmaktadır. Devlet Şûrası 6 ncı Dairesince ittihaz olunan 7/7/1954 tarihli karar mucibince naip âza huzurunda bilirkişî marifetiyle yapılan tetkikat neticesinde tanzim olunan 22/10/1954 tarihli rapora nazaran, parselâsyonun yapılması ve iskân sahası içerisine alın-

masında bir mahzur olmayıp fayda bulunduğu anlaşılan ve imar mın-takası içersinde ve yol seviyesinden aşağıda bulunan dâva konusu ara-zide, inşaat ruhsatı verilirken lüzumlu tedbirlerin alınmasının da şart koşulması mümkün bulunduğundan, iskân sahası içersine alınarak par-selasyonun yapılmamasında isabet görülmediğinden dâva konusu kararın bozulmasına) karar verilerek dâva kabul edilmiştir.

Nafia Vekâletince içtihadı birleştirme mevzuu olarak ileri sürülen 6 ncı Dairece müttehaz 18/11/1953 tarihli diğer kararda ise; (Dairemizce evvelce müttehaz, 21/10/1952 gün ve 51/2271-52/1648 sayılı kararda yola kalbedilen sahaya dair talep karşılanmamış bulunması sebebiyle ve İstanbul Belediyesince usule mütaallik ileri sürülen defilerde vârit ol-madığından vâkı karar düzeltilmesi talebi ekseriyetle kabul ve mezkûr karar 3546 sayılı kanunun 50 nci maddesi gereğince ortadan kaldırılarak işin esası tekrar incelendi. 2290 sayılı kanuna göre, Belediye Meclisi ka-rariyle tanzim olunan şehir imar plânları ve değişiklikleri, Bayındırlık Vekâletince tasdik olunduğu takdirde kat'iyet kesbettiğinden bunlara iti-razen açılan dâvalarda vekâletinde hasım gösterilmesinde bir isabetsizlik olmadığından ileri sürülen husumet def'i vârit görülmemiştir. Dâvacı; arsalarının bulunduğu yerde plân değişikliğinde bir zaruret bulunmadı-ğının, keşfen sabit olacağını iddia etmesi üzerine 3/6/1952 tarihli ara kararı ile mahallinde yaptırılan tetkikat neticesinde 3 bilirkişi tarafın-dan hazırlanan müşterek rapor ile yine aynı bilirkişilerin dairemizin 8/4/1953 günlü kararına tabaan tanzim ettikleri ek raporda bu sahanın kısmen «yola kalbedilmesini gerektiren fennî bir lüzum ve zaruret ol-madığı gibi estetik bakımından ve şehircilik mülâhazalarını da lüzumlu kılacak bir icap ve zaruret mütalâa olunmadığı» ve yine mezkûr sa-hanın «yeşil saha haline getirilmesini gerektiren hiç bir sebep mevcut olmadığı, şehircilik ve estetik bakımlarından bunun şehre ve civara bir faide ve güzellikte sağlayamayacağı müşahede edildiği» zikredilmiş bu-lunmasına binaen 1/500 mikyash ve evvelce tanzim edilen tatbikat plâ-nının değiştirilmesindeki isabetsizlik zahirdir. Her ne kadar Belediyece bu hususta İdarenin mutlak takdir yetkisinin mevcudiyeti ileri sürül-mekte ise de evvelce usulüne uygun olarak tanzim ve tasdik edilerek tekemmül eden imar plânları ile İdare takdir yetkisini kullanmış bulun-maktadır. Ve diğer idari muamelelerden daha fazla istikrar isteyen bu gibi mevzularda İdare ancak âmme hizmetinin kat'i icap ve zaruretlerine müsteniden yeniden karar alarak değişiklik yapılabilir. Böyle bir duru-mun da ademi mevcudiyeti raporlar münderecatından anlaşılmaktadır. Bu sebepler dolayısıyla dâva konusu kararın iptali) cihetine gidilmiştir.

Bu kararların tetkikından anlaşılacağı veçhile, D. D. Umumi Heyetin-ce müttehaz 18/6/1954 tarihli ve 6 ncı Dairece müttehaz 18/11/1954 tarihli

kararların muvzuu; imar hududu dahilinde ve fakat iskân sahası haricinde bulunan bir yerin iskân saha ve mmtakasına ithal edilerek ifraz ve parselâsyonunun yapıp yapılmamasında faal idarenin mutlak takdiri cereyan edip etmiyeceği vebu suretle idareyi yeni hizmet sahaları açmağa kazai yollarla sevk ve icbar etmenin idari dâva mevzuu olup olmayacağı hususuna taallük etmekte, 6 ncı Dairece müttehaz 18/11/1953 tarihli kararda ise musaddak imar plânlarının tadilinde idarenin mutlak takdir salâhiyeti olup olmadığı bahis mevzuu edilmekle beraber dâva mevzuu hadise iskân sahası haricindeki bir yerin iskân sahasına ithali değil, esasen imar ve iskân sahası dahilinde bulunan bir yerin yeşil saha ve yola kalbi veya inşaata tahsisi bakımından imar plânında yapılan bir tedile ait bulunmaktadır.

Bu itibarla Dâva Daireleri Umumi Heyetince müttehaz karar ile 6 ncı Dairece müttehaz 18/11/1954 tarihli kararda bahis mevzuu hadiseler ile bunların dayandığı kanuni sebeplerde ayniyet mevcut olduğu halde karar neticelerinde aykırılık bulunduğu cihetle bu iki karar arasındaki mübâyenetin içtihadı birleştirme yolu ile izalesi zaruri ise de 6 ncı Dairece müttehaz 18/11/1953 tarihli kararda dâva mevzuu hadise ile zikri geçen diğer iki kararda ele alınan hadiseler arasında ayniyat bulunmadığından bu kararın içtihadı birleştirme konusu dışında bırakılmasına ve dayandığı mucip sebepler itibariyle içtihadın 6 ncı Dairenin 18/11/1954 tarihli ve E. 53/3286, K. 54/2236 sayılı kararı dairesinde birleştirilmesine 15/6/1956 da yapılan toplantıda üçte iki ekseriyet hâsıl olmadığından 22/6/1956 tarihinde mutlak ekseriyetle karar verildi.

D. İçtihat Birleştirme K. E. 956/97, K. 956/111

İTHALÂT VERGİSİ — İPTAL — GERİVERME KARARI — İDARİ YARĞI

Özü : Kazai kararla iptal edilen 3/15618 sayılı kararnameye müsteniden tahsil edilen ithalât muamele vergisinin iadesi talebi ile açılacak dâvaların doğrudan doğruya Danıştayda açılması gerekir.

Devlet Şûrast tarafından iptal edilen 3/15618 sayılı kararnamenin mer'iyeti sırasında tahsil edilen ithalât muamele vergilerinin iadesi konusunda Dâva Daireleri Umumi Heyetinin ve Beşinci Dairenin üç kararı arasında görülen mübâyenetin tevhidî içtihad yolu ile ortadan kaldırılması hakkında Beşinci Daire Reisliğince Birinci Reisliğe sunulan müzekkere Dâva Daireleri Umumi Heyetine havale edildiğinden bu hususta tanzim kılınan rapor üzerine keyfiyet incelendi.

Mezkûr raporda belirtildiği üzere Dâva Daireleri Umumi Heyetinin K. 56/108 sayılı kararı ve Beşinci Dairenin K. 56/3619 sayılı kararı aynı mahiyette olduklarından Dâva Daireleri Umumi Heyetinin mezkûr kararı ile K. 56/196 sayılı kararının tetkikte esas ittihaz edilmesi uygun görülmüştür.

Mezkûr iki kararın taallûk ettikleri hadiselerde Gümrük Tarife Kanununun 651 ve 652 numaralarına giren moterler Muamele Vergisi Kanunu ile buna müstenit 2/13993 sayılı kararname gereğince muamele vergisinden muaf oldukları halde sonradan neşredilen 3/15618 sayılı kararname ile muafiyetleri İktisat ve Ticaret Vekâletinin müsaadesine tabi tutulmuş, bu kararnamenin mer'iyeti devresinde dâvacılar ithal eyledikleri bu nevi eşya için vekâletten müsaade istihsal etmediklerinden tahakkuk ettirilen muamele vergisini ödeyerek eşyayı gümrükten geçirmişler fakat bu ikinci kararname diğer bir şahıs tarafından açılan bir dâva neticesinde Devlet Şûrası Dâva Daireleri Umumi Heyetinin 9/4/1954 tarih, E. 54/18 ve K. 82 sayılı kararı ile iptal edilince dâvacı mükellefler kendilerinden tahsiledilen vergilerin iadesini istemişler ise de bu talepleri reddedildiğinden dâva açmışlar, bu dâvaların birinde sâdır olan K. 56/108 sayılı kararda «dâvanın konusu, dâvacının ithal ettiği eşyaya yanlışlıkla ödevlilik uygulanarak tahsil edilmiş olan muamele vergilerinin iadesi talebinden ibaret bulunmasına ve bu mahiyetine nazaran hadisenin Muamele Vergisi Kanununun muaddel 97 nci maddesinin şumulüne girmekte olmasına ve bu maddenin sarıh hükmü gereğince iade talebinden doğan ihtilâfların ilk önce Eksperler Kurulunca karara bağlanması icabetmesine ve bu kurula baş vurulmadan doğrudan doğruya Devlet Şûrasına açılan işbu dâvanın tetkikine merci tecavüzü dolayısıyla imkân bulunmamasına binaen dâvanın bu sebeple reddine», diğer dâvada ittihaz olunan K. 56/196 sayılı kararda ise «dâvacının ithal ettiği eşyanın kanunen muamele vergisinden muaf oldukları zahirdir. Bu hale göre mezkûr eşyadan tahsil edilmiş bulunan vergilerin iadesi talebi Muamele Vergisi Kanununun 97 inci maddesinin şumulüne girmeyip Gümrük Tarife Kanununun 12 nci maddesine yaptığı atfa göre bu hali sarahaten derpiş eden Muamele Vergisi Kanununun 96 nci maddesinin şumulüne dahil bulunmaktadır. Bu suretle hadise hakkında Muamele Vergisi Kanununda hüküm bulunmadığından Gümrük Kanununun 153 üncü maddesi gereğince bu kanunun 26 nci maddesinin tatbik edilmesi icabedeceğinden ve mezkûr 26 nci madde de ise iade talepleri hakkında müddet kaydı bulunmadığı gibi ilk önce hakem heyetine gidilmesi de emredilmemiştir. Binaenaleyh dâvalı vekâletin merci tecavüzü ve zamanaşımı definin varit olmadığına» hükmedilmiş ve dâvalının süre aşımı def'i de kabul edilmeyerek işin esastan tet-

kikine geçilmiş ve vergilerin iade edilmemesi suretiyle tesis edilen muamele iptal edilmiştir.

Bu duruma nazaran her iki kararın taallük eyledikleri hadiseler aynı olduğu halde, K. 56/108 sayılı kararda hadisenin Muamele Vergisi Kanununun 97 nci maddesinin şumulüne girdiği ve bu madde mucibince ilk önce Eksperler Kuruluna baş vurulması lâzım geldiği, K. 56/196 sayılı kararda ise hadisenin mezkûr 97 nci maddenin değil aynı kanunun 96 nci maddesinin şumulüne girdiği ve binnetice ihtilâfın ilk önce Eksperler Kurulunca tetkikine mahal olmadığı kabul edilmiş olup mezkûr iki karar arasında bu yönden aykırılık görüldüğünden tevhibi içtihad konusu bulunduğuna karar verildikten sonra işin esastan tetkikine geçildi.

Muamele Vergisi Kanununun muaddel 97 nci maddesinde, mal gümrükten geçtikten sonra, metinde yazılı sebepler ve bu meyanda yanlışlıkla ödevlilik uygulanması yüzünden hiç alınmamış veya eksik veyahut fazla veya yersiz alınmış bulunan muamele vergilerinin, eşyanın gümrükten geçirildiği tarihten itibaren altı ay içinde isteneceği ve bu bapdaki itirazların aynı kanunun 94 üncü maddesi hükümlerine göre yani Eksperler Kurulunca incelenerek karara bağlanacağı tasrih edilmiştir. Bahis konusu eşyanın muafiyetini İktisat ve Ticaret Vekâletinin müsaadesine tabi tutan ve Devlet Şûrasınca iptal olunan 3/15618 sayılı kararnamenin hükmü ifade ettiği devre zarfında ithal edilen bu eşyadan muamele vergisi alınması, bu verginin tahakkuk ve tahsili sırasında mer'i olan mevzuata göre gümrük idaresince tatbiki mecburi bir muamele olduğu cihetle yanlışlıkla ödevlilik uygulanmasını tazammun eden bir tasarruf teşkil etmediği zahiridir. Bu itibarla hadise, yanlışlıkla ödevlilik uygulanması halinde bahsedilen Muamele Vergisi Kanununun muaddel 97 nci maddesinin şumulüne girmemektedir. Bu sebeple K. 56/108 sayılı kararın kanuna uygun olmadığı neticesine varılmıştır.

K. 56/196 sayılı karara gelince, bu kararda zikredilen mucip sebeplerle hadisede tatbiki kabul edilen Gümrük Kanununun 26 nci maddesinde de, kanuna göre ve vergiden muaf olduğu halde yanlışlıkla alındığı anlaşılan vergilerin mükellefe re'sen geri verileceği hükmü mevcuttur. Halbuki yukarıda izah edildiği üzere hadisemizde yanlışlıkla vergi alınması varit olmadığından mezkûr 26 nci maddenin dahi tatbik yeri yoktur.

Şu hale göre, Muamele Vergisi Kanunu ile Gümrük Kanununa mevzuumuza uygulanabilecek bir hükmün ademi mevcudiyeti muvacehesinde işin idare hukukunun umumi esasları dairesinde halli gerektiği teemmül edilmiştir.

Muamele vergisinin alınmasına mesnet olan 3/15618 sayılı kararnamenin kazai bir kararla iptali üzerine alâkahıların idareye müracaatla

verginin kendilerine iade edilmesi hakkında vâki taleplerinin reddedilmesi idari bir tasarruf teşkil eder. Bu idari tasarrufun kazai murakabeye tabi olması tabii bulunduğu cihetle Devlet Şûrası Kanunu mucibince bunun tetkik yeri doğrudan doğruya Devlet Şûrası olacağından şüphe edilemez. Dâva Daireleri Umumi Heyetinin mezkûr K. 56/196 sayılı kararının, merci tecavüzü bulunmadığı yolundaki hüküm fıkrası netice itibariyle bu esasa uygundur.

Binaenaleyh içtihadın, yukarıki mucip sebeplerle ve mezkûr K. 56/196 sayılı kararda varılan netice dairesinde tevhidine, 20 Haziran 1957 tarihinde cereyan eden müzakerede üçte iki nisbetinde nisap sağlanamadığından 21/6/1957 tarihli toplantıda ekseriyetle karar verildi.

Danıştay İctihat Birleştirme D. B. G. K. E. 57/150 K. 57/184.

KİRA TAKDİRİ — KALORİFER İLÂVESİ

Özü : Dâva konusu dairenin kaloriferli veya kalorifersiz halde kirasının belli olup olmadığının tahkiki, kalorifersiz kirası belli olduğu takdirde ancak kalorifer tesisinden dolayı muayyen olması lâzım gelen meblağın ilâvesi lâzım gelir.

Gayrimenkul kira kanunu. 6570. m. 3.

Dâvacı : Burhan Özgükçe

Vekili : Avukat İstiklâl Gökçe — Ankara Posta Caddesi Ege Han No. 7 de.

Dâvalı : Ankara Belediyesi.

Dâvanın Özeti : Ankara Belediyesi Daimi Encümeninin kira takdiri hakkındaki 16/4/1957 tarih ve 3657 sayılı kararının kira kontratına binaen 1953 yılı kirasının 160 lira olduğu ve buna göre yeniden takdire ihtiyaç bulunmadığı esasen 17/7/1956 tarihinde dairenin belediyece 200 lira takdir edildiği halde şimdi neye binaen 250 lira takdir edildiğinin anlaşılacağı, sebepleri ileri sürülerek bozulması istenilmiştir.

Savunmanın özeti : Yapılan muamele ve takdirin kanun hükümlerine uygun olduğundan tasdiki ile dâvanın reddi istenilmiştir.

Kanun sözcüsünün D. Bir binanın kalorifersiz iken kalorifer tesisatı ilâve edilmesi kullanma tarzında değişiklik mahiyetinde görüldüğünden yeniden kira takdiri 6570 sayılı kanunun 3 ncü maddesinin B fıkrasına uygundur.

İşin esasına gelince :

6570 sayılı kanunun 3 ncü maddesinin B fıkrası 12/5/1953 tarihinde kira bedelleri yazılı veya sözlü mukavele ile belli olmayan yahut bu tarihten sonra kiraya verilmeye başlayan gayrimenkullerin kira bedellerinin o mahal ve semtteki mümasillerinin 12/5/1953 tarihindeki kiralarına göre takdir olunmasını âmir isede itiraz olunan kararda emsal alınan apartmanın dairelerinin 12/5/1953 tarihindeki kira miktarı ve bu apartman ile kira takdir olunan apartman daireleri arasında farklar gösterilmediği cihetle takdirin kanunun metnine ve ruhuna uygun olarak yapılp yapılmadığı anlaşılammıştır. Bu bakımdan karar kanuna aykırı bulunmuş olduğundan iptali gerekeceği düşünülmüştür.

Türk Milleti Namına

Hüküm veren Devlet Şûrası Altıncı Dairesince işin gereği düşünüldü :

Dâva mevzuu 4 No.lu dairenin kaloriferli veya kalorifersiz halde 1953 kirasının belli olup olmadığının tahkiki kalorifersiz kirası belli olduğu takdirde ancak kalorifer tesisinden dolayı muayyen olması lâzım gelen meblağın ilâvesi icap etmesine ve kaloriferli kira taktirine ait 17/7/1956 tarihli kararın tebdili için bir zaruret de bulunmadığından 16/4/1957 tarihli kararın ittihazında isebet görülmemiştir. Bu sebeplerle dâvanın kabulüyle 16/4/1957 tarihli kararın bozulmasına ittifakla karar verildi.

Danıştay 6. Daire, 19/11/1957, E. 57/3486, K. 57/2551.